

Fractievoorzittersoverleg van 26 juni 2024

Aanleiding

In deze memo heeft de werkgroep routekaart PS, mede op grond van de opbrengst van de Statenconferentie van 3 en 4 april 2024 voorstellen geformuleerd voor het onderdeel 'passende vergaderorde'. Deze voorstellen kunnen worden doorvertaald in het Reglement van Orde, dan wel in een gedragscode. Alle voorstellen betreffen onderwerpen waarvoor de Staten, zonder inbreuk te doen op enig wettelijk recht, onderling afspraken kunnen en mogen maken.

Bespreekpunten:

- 1) Voor een passende vergaderorde een per thema een keuze te maken uit de voorgeteld varianten en de sub keuzes binnen de varianten;
- 2) De griffie te verzoeken deze door te vertalen naar een aanpassing van het Reglement van Orde dan wel een gedragscode;

Voorgeschiedenis

Met behulp van verschillende werkgroepen werken de Staten aan de eigen vergaderorde, procedures, mores en omgangsvormen.. De werkgroepen zijn ingesteld n.a.v. de eerste Statenconferentie van deze Statenperiode (op 30 en 31 maart 2023). Op 31 mei 2023 is de 'werkgroep Routekaart PS' ingesteld, met de opdracht de oogst van de eerste Statenconferentie ten aanzien van de (wijze van) samenwerking te vertalen naar een Routekaart PS. De Routekaart PS geeft antwoord op de vraag: wie gaat waarmee aan de slag en benoemt het proces en de stappen om tot uitvoering te komen. Tijdens de Statenconferentie op Urk op 15 november 2023 werden zo'n 50 wensen voor een verbetering in vergaderorde en omgangsvormen uitgesproken.

Deze zijn geclusterd en samen met de aanbevelingen uit de eerste Statenconferentie Tijdens de [technische sessie van 10 januari 2024](#) is het draagvlak voor de voorstellen gepeild. Hieruit bleek dat overwegend kon worden ingestemd met de gekozen bouwstenen, het toedelen van de aandachtspunten (n.a.v. Urk) uit de ILabel-uitkomsten-Statenbijeenkomst-Urk-15-11-met-overzicht-aanbevelingen (zie bijlage) naar werkgroepen en de overige beslispunten. Dit was het startsein voor de werkgroepen om periodiek bijeen te komen en de bouwstenen te vertalen naar voorstellen en activiteiten.

Routekaart PS

Met het Statenvoorstel Routekaart Provinciale Staten 2023-2027, d.d. 31 januari 2024 zien de aandachtspunten uit de routekaart PS voor goede onderlinge samenwerking in deze bestuursperiode er als volgt uit:

- a)ontmoeten
- b)optimale vergaderstructuur
- c)passende vergaderorde
- d)sociale veiligheid en mores (gedragscode)
- e)agendavorming : maatschappelijke en politieke (waarde gedreven) agenda
- f)passende debatformen (debattraining)
- g)bestuurstijlen

Deze onderdelen worden door verschillende werkgroepen en de griffie uitgewerkt.

Passende vergaderorde:

Het betreft de volgende thema's:

- I) Tijdig delen moties en de praktijk van de besloten omgeving
- II) Moties vreemd aan de orde van de dag
- III) Interrupties
- IV) Spreektijd en eindtijd
- V) Na afloop evalueren

I) Tijdig delen moties en de praktijk van de "besloten omgeving"

Tijdens de conferentie is zowel ten aanzien van de *tijdigheid van het onderling delen van moties*, als ten aanzien van de *'besloten omgeving'* de wens geuit de huidige praktijk aan te passen. Tijdens de conferentie lukte het bijna de stelling: 'moties moeten 1 week vantevoren gedeeld worden' tot een eensluidende uitkomst te brengen.

Argumenten voor:

- Door moties vooraf te delen, kunnen Statenleden zich beter voorbereiden en wordt de vergadertijd efficiënter benut.
- Transparantie: Het delen van moties bevordert transparantie en voorkomt verrassingen tijdens de vergadering

Argumenten tegen:

- Tijdsdruk: Niet alle moties kunnen binnen deze korte termijn gedeeld worden, vooral als er last-minute wijzigingen zijn.
- Flexibiliteit: Soms kunnen urgente kwesties opkomen die onmiddellijke actie vereisen, en het vasthouden aan een vaste termijn kan belemmerend zijn.

Voorstel : opnemen in RvO dan wel gedragscode

De werkgroep kan zich voorstellen dat de volgende bepaling wordt opgenomen in het RvO, dan wel in een vorm van een gedragscode:[werkgroep Routekaart kiest een variant]

Variante 1 Richtlijn voor de termijn bij het indienen van een motie

Moties die voortkomen uit de behandeling van een onderwerp in de commissie, worden zo mogelijk op de *(keuze)*

- a) vrijdag *of*;
- b) maandag

voorafgaand aan de Statenvergadering

- c) onderling (met andere Statenleden en de voorzitter) gedeeld *of*;
- d) openbaar gedeeld

teneinde voorafgaande onderlinge bespreking mogelijk te maken;

Toelichting op Variante 1

Argumenten voor:

- Efficiëntie: door moties vooraf te delen, kunnen Statenleden zich beter voorbereiden en wordt de vergadertijd efficiënter benut.
- Transparantie: het delen van moties bevordert transparantie en voorkomt verrassingen tijdens de PS vergadering.

Argumenten tegen:

- Tijdsdruk: Niet alle moties kunnen binnen deze korte termijn gedeeld worden, vooral als er last-minute wijzigingen zijn.

Variante 2 Voorbespreken dan wel aankondigen moties in commissie

Moties mogen alleen worden ingediend in de Statenvergadering indien deze eerst :

- a) inhoudelijk zijn besproken of
- b) zijn aangekondigd

in de commissie.

Toelichting:

Argumenten voor:

- Grondige voorbereiding: Statenleden moeten een diepgaand begrip hebben van de moties voordat ze worden ingediend.
- Voorkomen van impulsieve moties: Dit voorkomt dat moties worden ingediend zonder voldoende onderbouwing.

Argumenten tegen:

- Beperking van het recht om moties in te dienen: Het beperkt Statenleden in hun mogelijkheid direct te reageren op actuele gebeurtenissen.

II) Moties vreemd aan de orde van de dag

Op Urk is ook aangegeven dat 'Moties vreemd aan de orde van de dag spoedeisend dienen te zijn' en dat 'Ingewikkelde onderwerpen zich niet lenen voor een motie, zonder voorafgaande bespreking'.

Voorstel : opnemen in RvO dan wel gedragscode

De werkgroep kan zich voorstellen dat de volgende bepaling wordt opgenomen in het RvO, dan wel in een vorm van gedragscode:

Moties vreemd: tijdig delen dan wel spoed onderbouwen

- Moties vreemd aan de orde van de dag worden zo mogelijk op de maandag voorafgaand aan de Statenvergadering openbaar dan wel in de besloten omgeving (*zie keuzes bij 1 reguliere moties*) gedeeld, teneinde voorafgaande onderlinge bespreking mogelijk te maken.
- Indien dit niet mogelijk is, geeft de indiener bij het indienen van de motie een toelichting over de spoedeisendheid.
- De vergadering beslist na discussie en desgewenst na een reactie van het college, over het ordevoorstel of de motie vreemd aan de agenda wordt toegevoegd.

Toelichting

Dit voorstel kan helpen om de behandeling van moties vreemd aan de orde van de dag gestructureerde en efficiënter te laten verlopen.

Het biedt duidelijkheid over de timing en spoedeisendheid van dergelijke moties.

III) Interrupties

Op Urk is aangegeven dat een te groot aantal interrupties als hinderlijk wordt ervaren.

Voorstel : opnemen in RvO dan wel gedragscode

De werkgroep kan zich voorstellen dat de volgende bepaling wordt opgenomen in het RvO, dan wel in een vorm van gedragscode:

Variant 1 Beperken aantal interrupties

In commissie- en Statenvergaderingen mogen staten- en commissieleden :

- a) maximaal twee maal per termijn *of*;
- b) maximaal twee maal per fractie
interrumpen per onderwerp.

Toelichting

Het voorstel om maximaal twee keer te mogen interrumpen (per termijn of per fractie) kan de vergaderdiscipline bevorderen en ervoor zorgen dat iedereen aan bod komt.

Het opnemen van deze bepaling in het Reglement van Orde (RvO) of een gedragscode zou een stap in de goede richting kunnen zijn om de vergaderingen effectiever te laten verlopen.

Variant 2 Beperken duur interrupties

Tijdslimiet voor interrupties:

Per interruptie krijgt een

- a) staten/commissielid *of*
- b) een fractie

maximaal

- c) één *of*
- d) twee minuten per interruptie.

Toelichting

In plaats van een vast aantal interrupties, kun je een tijdslimiet instellen voor elke interruptie. Evenwicht is noodzakelijk tussen de democratische discussie en het onnodig vertragen van de vergadering. Dit zou ervoor zorgen dat de vergadering efficiënt verloopt en dat iedereen de kans krijgt om zijn of haar standpunt te delen.

IV) Spreektijd en eindtijd

Op Urk is aangegeven dat het wenselijk is vaker met spreektijd te werken en dat de vergaderingen een vaste eindtijd dienen te hebben.

Voorstel : opnemen in RvO dan wel gedragscode

De werkgroep kan zich voorstellen dat de volgende bepaling wordt opgenomen in het RvO, dan wel in een vorm van gedragscode:

Maximale spreektijd en eindtijd

Elke commissievergadering en Statenvergadering kent een maximale spreektijd:

- a) per onderwerp *of*
- b) per fractie voor de gehele vergadering
en

-waarbij in de bepaling van de duur van de spreektijd geldt dat:

- c) kleine fracties minder spreektijd krijgen dan grote fracties *en*
- d) fractiewoordvoerders spreektijd mogen overnemen van andere fracties indien sprake is van gezamenlijke woordvoering *en*

-Alle vergaderingen eindigen altijd om uiterlijk 23:00

V Na afloop Evalueren (Zo doen we dat in Flevoland: samen blijven door-ontwikkelen)

Tenslotte is zowel op Urk als te Woudenberg aangegeven dat het wenselijk is samen blijvend te werken aan de gewenste vergadermores. De werkgroep routekaart kan zich voorstellen dat een modus gevonden wordt om gezamenlijk evalueren en leren tot gewoonte te maken.

Voorstel : opnemen in RvO dan wel gedragscode

De werkgroep kan zich voorstellen dat de volgende bepaling wordt opgenomen in het RvO, dan wel in een vorm van gedragscode:

Varianten voor gezamenlijk evalueren

Commissie- en Statenvergaderingen worden na afloop gezamenlijk geëvalueerd

- a) onder leiding van een van de voorzitters; *of*
- b) onder leiding van een steeds wisselend statenlid; *of*
- c) onder leiding van een externe (mystery guest);
- d) in een openbare setting; *of*
- e) in een besloten setting

Toelichting

-Onder leiding van een van de voorzitters: Na afloop van de vergadering kan een van de voorzitters de evaluatie leiden. Dit zorgt voor continuïteit en consistentie in het evaluatieproces.

Voorbeeld: De Thermometer: Een eenvoudige en snelle manier om feedback te verzamelen. Stel een paar vragen en laat deelnemers hun mening geven op een schaal van een thermometer.

-Onder leiding van een steeds wisselend statenlid: Een roulerend systeem waarbij verschillende Statenleden verantwoordelijk zijn voor het leiden van de evaluatie. Dit bevordert diversiteit en betrokkenheid.

-Onder leiding van een externe (mystery guest): Het betrekken van een externe deskundige of onafhankelijke waarnemer om de evaluatie te leiden. Dit kan objectiviteit en nieuwe perspectieven bieden.

-In een openbare setting: De evaluatie vindt plaats in het openbaar, zodat burgers en belanghebbenden kunnen meeluisteren. Dit vergroot de transparantie en verantwoording.

-In een besloten setting: Als vertrouwelijkheid belangrijk is, kan de evaluatie achter gesloten deuren plaatsvinden. Dit biedt Statenleden de ruimte om vrijuit te spreken.

Bijlage(n)

Naam	Edoc's
Tabel-uitkomsten-Statensbijeenkomst-Urk-15-11-met-overzicht-aanbevelingen	#3199101